

NASZA GMINA

GMINA WYZNANIOWA ŻYDOWSKA W KRAKOWIE • 01.06.2011

Nr 64

DZIECKO W JUDAIZMIE

W tradycji żydowskiej wiele uwagi poświęca się dzieciom głównie dlatego, że dzięki odpowiedniemu ich wychowaniu wraz ze specyficzną obrzędowością, dzieci wdrażane są do życia w swojej społeczności, co zapewnia ciągłość kulturową narodu. Rok temu w synagodze Tempel miał Bar Micwę 13 - letni Zachary, a w dniu Lag BaOmer - 22 maja 2011, na dziedzińcu synagogi Remuh odbyła się uroczystość symbolicznego obcięcia włosów trzyletniemu chłopcu. Jej bohaterem był Szymon syn Marii i Dawida Szychowskich. Jego rodzice wyjaśnia pochodzenie i znaczenie tego obrzędu: Upszerin to postrzyżyny, które odbywają się mniej więcej w trzecim roku życia. Obcinanie włosów małym chłopcom to zwyczaj bardzo stary, rozpowszechniony w całym, również nieżydowskim świecie, począwszy od Indii, poprzez Chiny, USA i Europę, a skończywszy na Polsce. Ceremonię postrzyżyn rozpowszechniono wśród Żydów między XVIII a XIX wiekiem, w tym samym czasie gdy w Polsce zaczęto odchodzić od tych rytuałów. Obecnie wielu Żydów zapuszcza swoim synom włosy póki nie skończą trzech lat. Rodzice często na datę postrzyżyn wybierają osiemnasty dzień miesiąca ijar, kiedy to obchodzone jest święto Lag BaOmer. Ci, którzy przestrzegają zwyczaju Upszerin znajdują źródła w Torze, w pasuku mówiącym: *A gdy wnijdziecie do ziemi, a zasadzicie jakiegolwiek drzewo spożywane, zostawcie nieobrzynanymi pędy jego, z owocami jego; przez trzy lata pozostaną u was nieobrzynanymi, nie będą jadane.* (Wajikra 19,23) Słowa te oznaczają, że od zasiańcia przez pierwsze trzy lata nie zbiera się

Bar Micwa Zacharego w synagodze Tempel

owoców uważając je za niezdatne do jedzenia. Ponieważ człowieka często porównuje się w Torze do drzewa, tak samo przez pierwsze trzy lata chłopca traktuje się jako niegotowego do duchowego zmierzenia się z rzeczywistością. Jego charakter nie jest jeszcze ukształtowany, jego natura jest nie ujarzmiona i daje swój wyraz, potrzeba zaspokajania cielesnych potrzeb bierze górę, a wewnętrzne siły są niczym nie tłumione. Dodatkowo on sam nie jest w stanie wyrażać jeszcze swoich uczuć za pomocą słów, tym samym trudniej mu konstruować własne myśli. Chłopiec dopiero gdy dorasta i jest trochę starszy może zostać poddany edukacji. Tak jak drzewo nie będzie rosło na słabo osadzonym korzeniu bo zwali się pod wpływem byle wiatru - tak małe dziecko łatwo zagubi się w świecie, gdy przedwcześnie zacznie się ingerować w jego naturę.

Upszerin więc symbolizuje z jednej strony początek formalnej żydowskiej edukacji, z drugiej zaś jest to pewien koniec wczesnego dzieciństwa. Od tego momentu zaczyna się proces wychowawczy dziecka: rodzice mają obowiązek wychowywania go do wykonywania przykazań Tory. Otrzymuje on również kipę i cicit, które uczy się nosić, by w dniu Bar Micwy stało się to obowiązkiem.

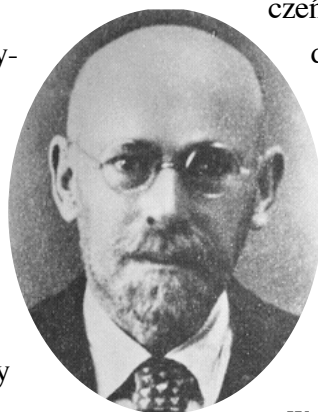

Szymon Szychowski

Spojrzenie na świat oczami dziecka

Dzień Dziecka to doskonała okazja do przypomnienia postaci wielkiego, urodzonego w zasymilowanej rodzinie żydowskiej, pedagoga i przyjaciela dzieci Henryka Goldszmita, znanego jako Janusz Korczak.

Janusz Korczak był krytykowany za nie wypełnianie talmudycznych przepisów i nie chodzenie do synagogi. Jednak nie był osobą odrzucającą religię w całości. Wierzył w Boga i modlił się, a pochodzące z Talmudu słowa dotyczące opieki nad sierotami, odwołujące się jednocześnie do Księgi Tehilim (106:3) „Szczęśni strzegący prawa, wykonujący sprawiedliwość każdego czasu”, prawdopodobnie silnie wpłynęły nie tylko na jego postawę życiową ale także i na jego ostatnią drogę, w którą udał się wraz ze swoimi podopiecznymi, nie chcąc ich opuścić w podczas transportu z małego getta w Warszawie do obozu zagłady. Tragiczna śmierć Janusza Korczaka w komorze gazowej w Treblince uniemożliwiła także spędzenie przez niego ostatnich lat życia w Jerozolimie, co było jego marzeniem. Wśród licznych dokonań Janusza Korczaka znalazły się m. in. jego zmagania na rzecz praw dziecka, praca na rzecz sierot, promowanie nowatorskiego programu wychowawczego i szeroka działalność publicystyczna. Jednocześnie stał on ponad podziałami antagonizującymi ludzi. Jako podstawowe prawa dziecka wskazywał prawo do miłości, opieki, szacunku, sprawiedliwości partnerstwa w procesie wychowywania, samostanowienia, posiadania swoich tajemnic, własności siebie i swoich rzeczy, ruchu oraz zabawy. Prowadząc z przerwami związanymi z zawieruchami wojennymi sierocińce dla dzieci żydowskich i polskich, zwracał uwagę na konieczność stwarzania sytuacji zmierzających do stopniowego uwalniania się inicjatywy dziecięcej. Wśród jego pomysłów znalazło się tworzenie w domach dla sierot Sejmu Dziecięcego, Rady Samorządowej i Sądu Koleżeńskiego, w których funkcje pełniły dzieci. Sądowi

dziecięcemu podlegały nie tylko dzieci ale i wychowawcy, a także sam Korczak. Jednocześnie Korczak był przeciwnikiem stosowania przez pedagogów nadmiernego rygoru i zalecał odrzucanie wychowawców nie mających kompetencji do tego zawodu, którzy nie umieli panować nad swoimi emocjami podczas kontaktu z dzieckiem i nie byli świadomi oczekujących ich trudności. Podkreślał istotność solidarności z dzieckiem, opartej na bezinteresownej więzi i gotowości do wyrzeczeń. Rozważając myśl Korczaka i jego stosunek do dzieci nie możemy także pominąć „Prośby dziecka”, w której wskazuje on nie tylko na wspomniane powyżej potrzeby dziecka ale także na wykazywanie w razie potrzeby stanowczości i konsekwencji, oraz ostrożności przed rozpuszczaniem dziecka czyli na taką postawę, którą obecnie nazywamy wychowaniem autorytatywnym, w przeciwieństwie do postawy autorytarnej i

nadmiernie opiekuńczej. Janusz Korczak zostawił po sobie także ogromną spuściznę literacką kierowaną zarówno do dzieci, jak i do dorosłych, a także wciągał dzieci i młodzież do działalności publicystycznej i redakcyjnej w „Małym Przeglądzie”, wychodzącym jako dodatek do najbardziej wpływowego dziennika żydowskiej społeczności w przedwojennej Polsce – „Naszego Przeglądu”, wydawanego do 1939 roku. Wśród jego znanych książek dla dzieci i młodzieży znalazły się m. in. powieści „Król Maciuś I” i „Bankructwo Małego Dżeka”, mające silny walor edukacyjny oraz opowiadania kolonijne „Moški, Joški i Srule” i „Józki, Jaški i Franki”, powstałe w wyniku obserwacji prowadzonych na koloniach letnich. W publikacji „Momenty wychowawcze” zawarł obserwacje dotyczące zazwyczaj nieznanego dorosłym obszaru świata dziecka, a w książce „Kiedy znów będę mały” zachęca do spojrzenia na świat oczami dziecka, a także pomaga rozwijać empatię dla niego i cieszyć się chwilą.

Po śmierci Janusza Korczaka kontynuatorem dzieła tego wielkiego charyzmatycznego społecznika w Polsce został ksiądz katolicki Jan Twardowski, nagrodzony z inicjatywy dzieci Orderem Uśmiechu, a także Mędrem im. Janusza Korczaka.

Maciej Wojewódka

Sara Szenirer – ortodoksyjna feministka?

Charakterystyczną i trwałą cechą kultury żydowskiej jest nauczanie, czyli zdobywanie i przekazywanie wiedzy oraz umiejętności, prowadzące do uzyskania ekonomicznej niezależności. Początkowo koncentrowano się bardziej na kształceniu

chłopców, bo obawiano się, że nauczanie dziewcząt może spowodować w przyszłości odciągnięcie kobiet od domu i rodziny. Ale przecież większość obowiązków religijnych dotyczy nie tylko mężczyzn ale też kobiet, co wymaga od nich niezłej znajomości prawa biblijnego i rabinicznego.

Pierwszą na świecie ortodoksyjną szkołę dla dziewcząt założyła w Krakowie Sara Szenirer.

Działalność tej zasłużonej dla żydowskiej oświaty kobiety, przybliżył Sławomir Pastuszka:

Sara Szenirer to jedna z najbardziej znanych kobiet w świecie żydowskim, działaczka społeczna i oświatowa, której największym dziełem było stworzenie systemu szkół dla dziewcząt Bejs Jaakow. Jak mówiła Debora Weissman, Szenirer stanowiła „udaną syntezę żywiołowego polskiego chasydyzmu z bardziej oświeconą orientacją zachodnich Żydów”.

Urodziła się 13 lipca 1883 r. w Krakowie w chasydzkiej rodzinie zwolenników cadyków z Bełza. Jej ojciec był kupcem. Po ukończeniu szkoły powszechnej pracowała jako krawcowa, studiując jednocześnie we własnym zakresie dzieła religijne i filozoficzne. Duży wpływ wywarły na nią dzieła Samsona Rafaela Hirscha, który twierdził, że ortodoksja i ścisłe przestrzeganie nakazów religijnych nie stoi w sprzeczności z działalnością publiczną.

W listopadzie 1917 r. utworzyła w Krakowie – z poparciem partii Agudat Israel i cadyka bełskiego Jissachara Dow Bera Rokeacha – pierwszą na świecie żydowską

szkołę dla ortodoksyjnych dziewcząt. Szkoła początkowo znajdowała się w kamienicy na rogu ulic Krakowskiej i św. Katarzyny w Krakowie, w dotychczasowym warsztacie krawieckim Sary Szenirer. W pierwszym roku do szkoły uczęszczało 25 dziewcząt. W 1918 r. Sara Szenirer utworzyła organizację Bejs Jaakow. Idea szybko zdobyła popularność. W szkołach uczono przede wszystkim przedmiotów judaistycznych: prawa żydowskiego, liturgii, psalmów. Program uzupełniały podstawy przedmiotów świeckich. W 1924 r. uczyło się w niej 2 000 uczennic w 19 szkołach. Z biegiem czasu ich liczba wzrastała, w 1938 wynosiła 38 000 uczennic w 250 szkołach rozsianych na terenie całej Polski z centralną placówką przy ulicy św. Stanisława 10 w Krakowie. Wiele placówek działało też za granicą. W 1927 r. założyła żeńskie seminarium nauczycielskie w Krakowie, kształcące kadre nauczycielską dla sieci żeńskich szkół. Obecnie szkoły Beit Jaakow działają głównie w Izraelu i Stanach Zjednoczonych.

Zmarła 1 marca 1935 r. i została pochowana na nowym cmentarzu żydowskim w Podgórzu. Jej grób został zniszczony, gdy hitlerowcy założyli na terenie cmentarza obóz koncentracyjny Płaszów. W 2004 r. na cmentarzu umieszczono upamiętniającą Sarę Szenirer symboliczną macewę.

Dawna siedziba Wyższych Kursów Nauczycielskich Bejs Jaakow przy ul. św. Stanisława 10 w Krakowie

Druga z kolei klasa kończąca szkołę Bejs Jaakow w Łodzi, 1934

Kiedy znów będę mały

Dbalność o wychowanie i kształcenie dzieci jest wielowiekową tradycją kultury żydowskiej. Bardzo wielką wagę przywiązuje też to tego problemu Zarząd Gminy. Już wiele lat temu stworzono program Szkołki Niedzielna, początkowo realizowany w siedzibie Gminy a od kilku lat działa on we współpracy z Centrum Społeczności Żydowskiej, w specjalnie w tym celu urządzonych pomieszczeniach JCC.

Krystyna Podgórska towarzyszyła dzieciom ze Szkołki Niedzielnej podczas zwiedzania Muzeum Przyrody. Była to też okazja do rozmowy o przebiegu tego programu.

To może zabrzmiać jak frazes, ale kiedy się kucnie obok dziecka, to widzi się takie rzeczy, których się nie dostrzega będąc dużym - mówi Patryk Pufelski, jeden z opiekunów pracujących w Szkołce Niedzielnej.

To nie jest frazes, już dawno temu znakomity pedagog Janusz Korczak w swojej książce „Kiedy znów będę mały” propaguje rozwijanie empatii i spoglą-

danie na świat oczami dziecka. Teraz jest to jedno z głównych założeń psychologii humanistycznej. Czy ty Patryku studiujesz psychologię?

Nie, ja jestem studentem Filologii Węgierskiej, ale już od lat pracuję jako madrich na koloniach żydowskich i mam spore doświadczenie. Czasem nawet się boję, żeby nie wpaść w rutynę mając już dobre i sprawdzone formy zabaw i zajęć. Ale wtedy staram się ruszyć głową i wymyślać ciągle coś nowego żeby nie znudzić dzieciaków.

Wszyscy opiekunowie działający w Szkołce Niedzielnej są niezwykle kreatywni, odpowiedzialni i elastyczni – mówi Maria Szychowska, koordynatorka programu. Mają bardzo dużo energii, muszą też być kolorowi i uśmiechnięci, bo tym zdobywają sympatię i zaufanie dzieci. Oprócz Patryka opiekunami są też Marcjanna Kubala i Olga Lewińska. Jestem bardzo zadowolona z ich pracy.

Marcjanno, prowadzisz zajęcia z grupą najstarszą, czy z tego typu pracą wiążesz jakieś swoje plany życiowe ?

W tym roku zdałam maturę, w lecie będę madrichem na koloniach żydowskich, i jeśli podejmę studia w Krakowie, na pewno pozostanę w Szkołce Niedzielnej.

Patryk Pufelski

Marcjanna Kubala

A dla ciebie Olgo czym jest opieka nad grupą maluchów?

Praca z najmłodszymi dziećmi jest bardzo wdzięczna, daje mi dużo siły i radości. Jestem absolwentką liceum, a w przyszłości chciałabym studiować pedagogikę albo zostać psychologiem dziecięcym.

Jakie są założenia i cele współtworzonego przez krakowską GWŻ i JCC, programu Szkołka Niedzielną?

Najogólniej mówiąc edukacja żydowska dostosowana do możliwości poznawczych dzieci, z którymi pracujemy – mówi Maria. A jest to grupa zróżnicowana pod każdym względem; wiekowym, językowym, są dzieci wychowywane w rodzinach religijnych, ale są też takie, których rodzice nie są religijni ale utożsamiają się kulturą żydowską. Chcemy aby wszystkie dzieci czuły się tutaj swobodnie i żeby zaprzyjaźniły się ze sobą pomimo dzielących ich różnic. Przekazujemy dzieciom elementy tradycji, kultury, historii. Staramy się aby wszystko było zgodne z tym co aktualnie dzieje się w żydowskim świecie. Np. ostatnio Rabin Boaz Pash opowiadał dzieciom o Lag BaOmer, a w następnym tygodniu powie o Szawuot. Starsze dzieci uczą się języka hebrajskiego, młodsze na razie poznają niektóre literki i pojęcia takie jak synagoga, kipa, cicit. Wprowadzamy też elementy wiedzy ogólnej, są zajęcia z języka angielskiego,

wycieczki takie jak ta do Muzeum Przyrody, a historię Kazimierza przybliżamy w formie zabawowej, bardzo podobała się dzieciom gra miejska, podczas której porównywały dawne zdjęcia synagog z tymi samymi obiektami współcześnie. Część czasu poświęcamy na zajęcia plastyczne i zabawy ruchowe.

Czy pojawiają się czasem problemy wychowawcze, jak sobie radzicie z nimi i z zapewnieniem dzieciom bezpieczeństwa?

Oczywiście pojawiają się różne problemy, kiedy dziecko nie chce uczestniczyć w zajęciach albo płacze bo tęskni za rodzicami i właśnie dlatego, że jest nas czworo, zawsze któraś z osób może się zająć dzieckiem sprawiającym trudności. Albo z nim rozmawia indywidualnie, czasem wystarczy że pomiędzy grupką sprzeczekających się dzieci usiądzie opiekun i już po kłopotach, a kiedyś Olga całą godzinę spędziła z Alekssem na rękach bo płakał.

Ze względów bezpieczeństwa zawsze jest nas czworo i w razie gdy ktoś z nas zajmuje się jednym dzieckiem, inni przejmują jego rolę.

Wycieczka była bardzo udana, najbardziej podobały się dzieciom kameleony, nosorożec i ziewający wąż.

KP

Z okazji Dnia Dziecka życzymy wszystkim najmłodszym członkom naszej społeczności wesołej zabawy.

Żydzi przez wieki współtworzyli kulturowe dziedzictwo Polski

Na terenie RP istnieje wiele obiektów dziedzictwa żydowskiego, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne. Pieczę nad nimi pełnią żydowskie gminy, a na terenach odległych geograficznie od siedzib gmin rolę tę sprawuje Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Dyrektor Monika Krawczyk przedstawia zakres działalności tej Fundacji:

Część 1 – Szlak Chasydzki

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została założona w 2002 r. przez Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP oraz Światową Organizację Żydowską ds. Restytucji. Naszym celem jest ochrona materialnego dziedzictwa Żydów w Polsce. Działamy na tych terenach, którymi, z racji zbyt dużej odległości, trudno jest zajmować się gminom żydowskim. Do zadań Fundacji należy ochrona obiektów dziedzictwa żydowskiego, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne, restytucja mienia dawnych gmin żydowskich, przede wszystkim synagog i cmentarzy - Fundacja działa tu jako pełnomocnik ZGWŻ, oraz zarządzanie odzyskanymi obiektami. Priorytetem Fundacji jest ochrona cmentarzy. We współpracy z naszymi partnerami tylko w 2010 r. uporządkowaliśmy i ogrodziliśmy łącznie 16 nekropoli. Prace na cmentarzach prowadzone są pod nadzorem Naczelnego Rabina Polski Michaela Schudricha oraz w konsultacji z The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, kierowanym przez rabina Elyakima Schlesingera.

Działania Fundacji obejmują także rewitalizację szczególnie ważnych i wartościowych zabytków kultury żydowskiej, takich jak synagogi w Kraśniku, Łańcucie, Przysusze i Rymanowie, a także synagoga w Zamościu. Projekty rewitalizacji synagog w Zamościu i Kraśniku realizowane są w ramach „Szlaku Chasydzkiego”. Szlak Chasydzki to projekt realizowany przez Fundację od 2005 r. Jego celem jest wytyczenie międzynarodowego szlaku turystycznego łączącego miejscowości położone w południowowschodniej Polsce i na zachodniej Ukrainie, w których znajdują się zabytki kultury żydowskiej. Prace budowlane i konserwatorskie synagogi w Zamościu rozpoczęły się w lipcu 2009 r. i zostały zakończone w 2010 r. Uroczystość otwarcia Centrum „Synagoga” 5 kwietnia 2011 r. zo-

Synagoga w Zamościu

stała objęta honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. W 2011 r. w odrestaurowanym budynku uruchomione zostało Centrum „Synagoga” – nowoczesny ośrodek kultury, który służy zarówno odwiedzającym Zamość Żydom, jak i mieszkańcom miasta. W synagodze działa punkt informacji turystycznej i kulturalnej Szlaku Chasydzkiego oraz Multimedialne Muzeum Historii Żydów Zamościa i Okolic. W ramach „Szlaku Chasydzkiego” Fundacja realizuje również projekt rewitalizacji kompleksu synagogałnego w Kraśniku i stworzenia w nim centrum kulturalnego dla młodzieży i turystów, które stanie się, obok synagogi w Zamościu, najważniejszym elementem Szlaku. Kraśnicki zespół synagogałny tworzą dwie bożnice. Większa, barokowa, we wnętrzu której zachowały się fragmenty cennych polichromii, wzniesiona została w XVII w. Druga, mniejsza, pochodzi z I połowy XIX w.

W 2010 r. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego przeprowadziła I etap prac remontowych w kraśnickich synagogach - izolację fundamentów, wzmocnienie ścian, remont dachów, wykonanie nowych tynków zewnętrznych itp. zrealizowany dzięki środkom Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Być wolnym narodem w swojej krainie

8 maja 2011 obchodzony był Dzień pamięci o poległych izraelskich żołnierzach i ofiarach ataków. To jeden z najbardziej smutnych i budzących emocje dni w Izraelu, gdzie niemal każda rodzina doświadczyła skutków trwającego kilkadziesiąt lat konfliktu.

Państwo Izrael zostało proklamowane 14 maja 1948 roku. Według kalendarza hebrajskiego, nastąpiło to 5 dnia miesiąca ijar, który przypada w tym roku 9 maja, kiedy to Izrael obchodzi 63. Dzień Niepodległości, upamiętniający ogłoszenie deklaracji o utworzeniu państwa żydowskiego.

W poniedziałkowe popołudnie 9 maja zebraliśmy się na dziedzińcu przed JCC, odśpiewaliśmy hymn Izraela HaTikwa i uczciliśmy chwilą ciszy pamięć ofiar. Potem wykonaliśmy pieśń Jeruzalaim szel zahaw, weszel nechoszet weszel or - Złota, świetlana Jerozolima.

Wszystkich przybyłych powitali Dyrektor JCC Jonathan Ornstein oraz Prezes Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie Tadeusz Jakubowicz, który powiedział: Chciałbym państwa gorąco i serdecznie przywitać w tym jakże ważnym dla nas wszystkich dniu, kiedy powstało nasze państwo. Jednak z mojego punktu widzenia może bym się i lepiej czuł gdybyśmy to święto obchodzili jutro, ponieważ dopiero wieczorem kończy się żałoba związana z dniem poświęco-

nym żołnierzom izraelskim, którzy oddali swoje życie za ratowanie ojczyzny. Ale ponieważ do wieczora nie mamy za wiele czasu życzę państwu wesołej zabawy, i cieszę się, że możemy być wszyscy razem.

W ramach obchodów Dnia Niepodległości Izraela zorganizowano w JCC quiz wiedzy o Izraelu, warsztaty izraelskiego tańca oraz poczęstunek złożony z typowych dla tego kraju potraw – był humus, falafel, pieczone warzywa, owoce, soki. Obchody tak ważnych rocznic jednoczą całe środowisko żydowskie, a towarzyszące im prezentacje poszerzają wiedzę o historii i kulturze naszego narodu.

7 krakowskich synagog będzie można zwiedzić w nocy z 4 na 5 czerwca.

Tego jeszcze nie było! Prezentacje, koncerty, warsztaty, pokazy multimedialne, debaty we wnętrzach synagog. To niebywała okazja do poznania tradycji i kultury, historii i współczesności krakowskich Żydów. Ta wspaniała impreza zorganizowana przez JCC, przy współudziale GWŻ i JOINT, zostanie zainaugurowana uroczystą Hawdala na tarasie budynku JCC przy ul. Miodowej 24, o godz.21.50. Potem 7 krakowskich synagog zaprosi w swoje progi mieszkańców Krakowa, gości i turystów.

Synagoga Tempel ul. Miodowa 24, godz. 22.30 – Koncert zespołu KEPED indie rock - izraelskie przeboje w nowych rockowych aranżacjach.

Synagoga Kupa ul. Miodowa 27, godz. 22.30 – Debata „Kobiety w judaizmie”. Udział biorą: Anka Grupińska, Bella Szwarcaman - Czarnota, Joanna Lisek, Karolina Szymaniak. Prowadzenie Joanna Kos – Krauze.
Godz 00.15 – Debata „Młodzi w judaizmie” z udziałem młodych Żydów wywodzących się z różnych środowisk.

Synagoga Remuh ul.Szeroka 40. - Od godz. 22.30 co 20 minut – Podstawowe wiadomości na temat obrzędowości, duchowości i kultury judaizmu w formie zwiedzania synagogi z przewodnikiem. Prowadzenie Rabin Boaz Pash.

Synagoga Poppera ul. Szeroka 16 – godz. 22.30 – Warsztaty plastyczne. Wykonanie ozdobnego pudełka Mezuzy – prowadzenie Majk Herberg, Gwiazda Dawida – prowadzenie Gabi von Selmann.

Synagoga Stara ul. Szeroka 24, godz. 22.30 – Interaktywny spacer po Kazimierzu pełnym nieistniejących już synagog w rytm muzyki DJ Krzaka. Pomysł i realizacja Justyna Chrzanowska.

Synagoga Wysoka ul. Józefa 38, - godz. 22.30 – Never better – prezentacja multimedialna cyklicznie. Teledysk pokazujący współczesność społeczności żydowskiej. Pomysł i kreacja Emilia Lany.

Synagoga Izaaka ul. Kupa 18, godz. 22.30 – Prezentacja historii i kultury Izraela. Izraelskie tańce – warsztaty prowadzone przez zespół Kachol, degustacja potraw żydowskich - prawdziwe izraelskie pity, humus i falafel.

Czas zapalania świec

Koniec Szabatu

Według Kalendarza Żydowskiego 5771 GWŻ Kraków

03.06.11 – godz. 20:26 04.06.11 – godz. 21:53

10.06.11 – godz. 20:32 11.06.11 – godz. 22:00

17.06.11 – godz. 20:36 18.06.11 – godz. 22:04

24.06.11 – godz. 20:37 25.06.11 – godz. 22:05

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie

ul. Skawińska 2, 31-066 Kraków
Telefon: 12 429 57 35 , 12 430 54 11
Fax: 12 429 57 35

Strona internetowa: www.krakow.jewish.org.pl
E-mail: krakow@jewish.org.pl

„NASZA GMINA” REDAKCJA

e-mail: gwzkrakow@tlen.pl
Tel: **602 55 27 10**

Krystyna Podgórska – redaktor

Marcin Szejn – zdjęcia

Wiktor Podgórski – projekt graficzny i skład